

Handreiking voortoetsproces bij MIRT projecten

RWS BEDRIJFSINFORMATIE

Datum	14 juni 2019
Status	Definitief

Colofon

Uitgegeven door	Programmabureau Verkenning en Planuitwerking
Informatie	Larissa Bakker
Telefoon	06-50127178
Opmaak	
Datum	14 juni 2019
Status	Definitief

Inhoud

<i>Inleiding</i>	<i>Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.</i>
1 Voortoetsproces leidt tot goede beslisinformatie	5
1.1 Wat is het “voortoetsproces”?	5
1.2 Wie nemen er deel aan het voortoetsproces?	5
1.3 Welke informatie wordt beoordeeld?	5
1.4 Op welke momenten vindt er een toets plaats en welke toetsen zijn er?	6
1.5 Afsprakenlijst	7
1.6 Draaiboek	7
1.7 Taken en verantwoordelijkheden PVP, projectteam en toetsers	7
1.8 Planning van de toetsen	8
2 Beschrijving van het voortoetsproces	9
2.1 Uitgangspuntennotitie	10
2.2 Voorbereiding reguliere integrale kwaliteitstoets en maatwerktoets	12
2.3 Kwaliteitstoets	13
2.4 Besluitvormingsproces	15
2.5 Evaluatie voortoetsproces	17
BIJLAGE 1 TOETSTHEMA'S PER NETWERK & PER MIRT-FASE	19
1A HOOFDWEGENNET (HWN)	19
1B HOOFDVAARWEGENNET (HVWN)	20
1C HOOFDWATERSYSTEEM (HWS)	20
BIJLAGE 2 AFKORTINGEN	21
BIJLAGE 3 FORMAT DRAAIBOEK VOORTOETS	22
BIJLAGE 4 UITGANGSPUNTENDOCUMENT PROJECT X	25
4A ALGEMEEN	26
4B WELKE SPECIALS GELDEN ER SPECIFIEK VOOR PROJECT X?	27
4C AFSPRAKEN ROND FASE OVERGANGEN	29
4D TECHNISCHE UITGANGSPUNTEN	31
4E PLANNING EN (TUSSENTIJD) ADVIES EN TOETSING	36
4F GEMAAKTE AFSPRAKEN	36
BIJLAGE 5 AFSPRAKENLIJST ALGEMEEN	37
BIJLAGE 6 PROCESSCHEMA TOETS	41

Inleiding

In voorliggende handreiking "Voortoets 2.0" (welke een actualisatie is van de handreiking Voortoets van 20 december 2016) wordt het voortoetsproces bij MIRT-projecten beschreven. Deze procesbeschrijving is opgenomen in de werkwijzer Rijkswaterstaat en is bedoeld als handleiding voor een uniforme werkwijze voor het voortoetsproces.

Om tot deze versie te komen, is er een proces doorlopen met toetsers, PVP en projecten, waarbij gezamenlijk is gewerkt aan de actualisatie van het proces en daarmee de totstandkoming van dit document.

Deze versie van het document is een tijdelijke. Deze versie is het gevolg van fase 1 van het voortoets 2.0 proces. Deze heeft zich vooral gericht op de aanscherping, actualisatie en leesbaarheid van de vorige versie van dit document naar aanleiding van een evaluatieronde van PVP/GPO/WVL/CD/Regio. Na de volgende fase zal een nieuwe versie verschijnen met daarin de uitkomsten van fase 2, die zich zal richten op nieuwe inzichten, nadere beschouwing van bestaande onderwerpen en samenwerking zoals verkenningen. Deze nieuwe aanpassing zal altijd plaatsvinden in afstemming met de betrokken partijen.

In de volgende hoofdstukken wordt het voortoetsproces stap voor stap toegelicht.

1 Voortoetsproces leidt tot goede beslisinformatie

1.1 Wat is het "voortoetsproces"?

Het voortoetsproces is een instrument van RWS dat ervoor zorgt dat de (beslis)informatie ten behoeve van besluiten binnen MIRT projecten van goede kwaliteit is. Zowel het besluit zelf als de onderliggende onderzoeken moeten voldoen aan de eisen die wet- en regelgeving stellen, alsook aan onze eigen RWS kaders, handreikingen en richtlijnen (zoals opgenomen in de werkwijzer RWS). Afwijkingen hiervan moeten navolgbaar en onderbouwd inzichtelijk zijn gemaakt. Het doel van het voortoetsproces is om de besluitvormers beslisinformatie te leveren van voldoende kwaliteit van documenten die kritisch zijn voor de MIRT-besluitvorming en die moeten leiden tot een maakbare oplossing en een juridische houdbaar besluit. Het bestuur RWS heeft voor MIRT projecten het succesvol doorlopen van het voortoetsproces verplicht gesteld.

1.2 Wie nemen er deel aan het voortoetsproces?

De kwalitatieve beoordeling van de opgeleverde beslisinformatie vindt plaats door inhoudelijke en juridische experts van (onder meer) de volgende organisatieonderdelen:

- Water, Verkeer en Leefomgeving (WVL)
- Grote Projecten en Onderhoud (GPO)
- Bestuurlijk juridisch & vastgoed (BJZ Expertise, onderdeel van de Corporate Dienst)
- Samenwerking Landelijke Uitvoering (SLU, onder andere ecologen)

De coördinatie van het toetsproces, en daarbij de schakel tussen genoemde toetsers, het uitvoerend projectteam, het bevoegd gezag en Bestuursstaf, ligt bij het Programmabureau Verkenning en Planuitwerking (PVP).

Op verzoek van de Corporate Dienst kijkt ook Hoofddirectie Bestuurlijk- Juridische Zaken (HBJZ) naar de juridische houdbaarheid van het plan of besluit.

1.3 Welke informatie wordt beoordeeld?

Het toetsproces richt zich op (ontwerp) plannen, (ontwerp) besluiten en relevante achterliggende onderzoeken en rapportages, zoals bijvoorbeeld (niet uitputtend):

- Startdocument ten behoeve van de Startbeslissing (op verzoek) (MIRT 1)
- Verkenningendocumenten ten behoeve van de Voorkeursbeslissing (MIRT 2)
- (ontwerp) Tracébesluit (TB, MIRT 3)
- (ontwerp) Rijksinpassingsplan (RIP, MIRT 3)
- (ontwerp) Provinciaal Inpassingsplan (PIP, MIRT 3)
- (ontwerp) Bestemmingsplannen (BP)
- (ontwerp) Projectplannen Waterwet (PWW, MIRT 3)
- Milieueffectrapporten (MER)
- het toekomstig "projectbesluit" conform de Omgevingswet (Ow, MIRT 3)

Ten behoeve van deze plannen, besluiten en vergunningen vindt (milieu)onderzoek plaats, zoals akoestisch onderzoek, ecologisch onderzoek, archeologisch onderzoek, bodemonderzoek, verkeersveiligheidsonderzoek etc. In bijlage 1 is, onderverdeeld in de netwerken "Hoofdwegennet (HWN)", "Hoofdvaarwegennet (HVWN)" en het "Hoofdwatersysteem (HWS)", per netwerk uitgewerkt voor welke (milieu)thema's het voortoetsproces wordt aanbevolen. De aard, omvang en fase van een project bepaalt uiteindelijk welke thema's getoetst moeten worden (naast de juridische toets "algemeen").

1.4

Op welke momenten vindt er een toets plaats en welke toetsen zijn er?

Er vindt op meerdere momenten binnen het MIRT-proces een kwaliteitstoets plaats op de beslisinformatie (zie bijvoorbeeld ook de procedureloper MIRT-projecten en de handreiking MIRT MER 2018). In ieder geval vindt er een kwaliteitstoets plaats aan het einde van de verkenningsfase (MIRT 2) ten behoeve van de Voorkeursbeslissing en de planuitwerkingsfase (MIRT 3) ten behoeve van het besluit. Bij de planuitwerkingsfase worden zowel het ontwerp besluit als het definitieve besluit integraal getoetst.

Welke type toetsen zijn er?

Op hoofdlijn zijn er drie type kwaliteitstoetsen:

1. **Reguliere integrale kwaliteitstoets**
2. **Toets op de uitgangspunten**
3. **Maatwerktoets (deelproducten en risicovolle thema's)**

De "**reguliere integrale kwaliteitstoets (1)**" vindt plaats *nadat* het projectteam de benodigde beslisinformatie voor een (ontwerp) plan of (ontwerp) besluit gereed heeft en *voorafgaand aan* de definitieve goedkeuring en/of ondertekening van de Minister (of een gemandateerd persoon). De plannen en besluiten hebben een complex- en multidisciplinair karakter, er is vanuit diverse organisatieonderdelen van Rijkswaterstaat expertise nodig om de kwaliteit van de producten te toetsen.

Voorafgaand aan de (milieu)onderzoeken wordt bij de start van een MIRT-fase door het projectteam een **uitgangspuntendocument (2)** opgesteld, zie bijlage 5. In dit document worden onder andere de projectspecifieke bestuurlijke afspraken, klanteisen, verwachte afwijkingen in onderzoeksmethodiek, nog openstaande risico's uit de voorgaande (MIRT)-fase en de overige risico's die betrekking hebben op de informatiestromen opgenomen. Het is niet de bedoeling dat de technische (model) uitgangspunten (zoals reeds opgenomen in de diverse kaders en handreikingen) worden overgenomen, wel de eventuele afwijkingen daarop.

Doel van het uitgangspuntendocument en het overleg daarover tussen het projectteam, PVP en de toetsers is voorkomen dat er na uitvoering van de onderzoeken discussie ontstaat over de uitgangspunten, met als ongewenst gevolg dat het proces van ontwerpen, berekeningen, analyseren en beoordelen opnieuw moet worden doorlopen.

Er kan op meerdere momenten een "**maatwerktoets (3)**" plaatsvinden, zowel aanvullend of in plaats van een reguliere integrale kwaliteitstoets. Binnen MIRT-projecten is dit vaak informatie en/of een deelproduct die als input dient bij het onderzoek ten behoeve van de genoemde plannen en besluiten. Dit zijn bijvoorbeeld de volgende producten en thema's:

- Kleinere (ontwerp) besluiten
- Notitie Reikwijdte en Detailniveau bij m.e.r.-plichtige plannen en besluiten;
- M.e.r.-beoordelingsbesluit
- Notitie kansrijke alternatieven (zieef 1 t.b.v de Voorkeursbeslissing)
- Functioneel Ontwerp, Elementair Ontwerp, Inpassend Ontwerp en het Integraal Inpassend Ontwerp (allen incl. de toets op de verkeersveiligheid);
- Reactienota op de verkeersveiligheidsaudit;
- Nota van Antwoord op de zienswijze van een ontwerp plan of - besluit;
- Invoer AERIUS-berekening;
- Invoer modellering geluidberekeningen;
- Uitkomsten doelmatigheidsafweging geluidmaatregelen (risico gestuurd);
- Uitkomsten maatregelen KRW (risico gestuurd).

De (proces)stappen die nodig zijn om te komen tot een goede reguliere integrale kwaliteitstoets (1) en een duidelijk uitgangspuntendocument (2) zijn toegelicht in hoofdstuk 2. Voor de maatwerktoets (3) is geen in beton gegoten stappenplan aan te geven, aangezien elke maatwerktoets uniek is. Wel blijkt dat bij een maatwerktoets een deel van dezelfde (proces)stappen van de reguliere integrale kwaliteitstoets worden genomen, maar dan met afwijkende doorlooptijden.

Kwaliteitstoetsing bij afwijkende processen

Er zijn (MIRT) projecten, zoals Rijksinpassingsplannen (RIP's) voor energieprojecten, die afwijkende beslismomenten en verantwoordelijkheden van de minister van IenW kennen, maar waarbij het toetsproces qua opzet en thema's/expertise waarop getoetst wordt grotendeels te vergelijken is met toetsen op het hoofdwatersysteem (HWS), hoofdwegennet (HWN) en hoofdvaarwegennet (HVWN). Afwijkingen van het proces worden uitgewerkt in het draaiboek en gecoördineerd door de betreffende PVP- en WV- begeleider.

1.5 Afsprakenlijst

Er is een standaard "afsprakenlijst" gemaakt met daarin de algemene afspraken betreffende de toetsprocessen, zie ook bijlage 5. Het projectteam, de toetsers en het PVP committeren zich aan deze afspraken over het toetsproces. Deze afsprakenlijst wordt één keer per jaar door PVP geactualiseerd, tenzij ontwikkelingen vragen om een eerdere actualisatie.

1.6 Draaiboek

Voorafgaand aan iedere toets wordt door de PVP-projectbegeleider, met de afsprakenlijst als basis, een draaiboek opgesteld. In het draaiboek worden de project specifieke afspraken tussen het projectteam, de toetsers en PVP over het beoogde verloop van de toets opgenomen. In het draaiboek wordt een *planning* van het toetsproces opgenomen en worden de te toetsen *thema's en contactgegevens van de toetsers* en het *projectteam* vermeld, zie bijlage 3.

1.7 Taken en verantwoordelijkheden PVP, projectteam en toetsers

Projectbegeleider van het Programmabureau Verkenning en Planuitwerking

De coördinatie van het toetsproces ligt bij de projectbegeleider van PVP; hij of zij is aanspreekpunt voor de regio's, Bestuursstaf, WV, SLU, GPO, PPO, CD BJV Expertise, HBJZ en de opdrachtgever (in de meeste gevallen DGMO/DGWB/DGLM, soms de HID) en moet ervoor zorgen dat het besluit tot een (goed) eind komt.

Projectteam

De regionale coördinatie ligt bij het projectteam. De projectverantwoordelijke (bij HWN projecten is dit bijvoorbeeld de Omgevingsmanager of de Projectleider Verkenning / Planuitwerking) is medeverantwoordelijk voor het opstellen van het draaiboek, het inplannen van data, het voorbereiden van startoverleggen en toetsoverleggen etc.

Het projectteam is verantwoordelijk voor de inhoud van de te toetsen stukken (regionale kwaliteitstoets). Voorafgaand aan het indienen van de te toetsen stukken aan PVP dient het projectteam *zelf* een integrale toets op de *kwaliteit* en de *volledigheid* van de producten uit te voeren.

Toetsers

Het is de taak van de toetsers om de kwaliteit, volledigheid en juistheid van de aangeleverde documenten en beslisinformatie te beoordelen. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt in "afwijkingen" en "tekortkomingen". Een toetsbevinding die

is aangemerkt als "afwijking (A)" moet worden verwerkt, maar levert niet direct een (juridisch) risico op; deze bevindingen richten zich vooral op de verbetering van de leesbaarheid, de navolgbaarheid en duidelijkheid. Een toetsbevinding die is aangemerkt als "tekortkoming (T)" levert volgens de toetsers wel een (juridisch) risico op indien deze niet wordt verwerkt. Bevindingen met een sterretje (*) moeten nader worden besproken.

Het toetsproces kan leiden tot verschil van inzicht tussen toetsers, projectteam en PVP (bijvoorbeeld over de kwaliteit van de stukken, de volledigheid van de stukken of de toekenning van een A of T of het al dan niet starten van een kwaliteitstoets). Indien één van de partijen het niet eens is met de uiteindelijke beslissing van PVP, kan het via de verantwoordelijke directeur van de betreffende dienst een onderbouwd verzoek indienen om de beslissing te wijzigen. Veelal zal dit leiden tot telefonisch contact tussen deze directeur(en) en het afdelingshoofd van PVP.

1.8 Planning van de toetsen

De planning van de kwaliteitstoetsen geeft een overzicht van de geplande toetsen inclusief de vermelding van de te toetsen thema's enerzijds en de gevraagde toetscapaciteit anderzijds in de tijd. Deze planning is de basis voor de inzet van toetsers en afstemming daarover tussen PVP en WVL, SLU, GPO en CD BJV Expertise. Daarnaast is de planning van de toetsen een middel om de organisatie te informeren over de stand van zaken van de toetsen van hun projecten.

Zodra er een globale planning van een project bekend is, wordt het project opgenomen in de toetsplanning. Ook het uitgangspuntenoverleg, waar de basis voor de kwaliteitstoets wordt gelegd, is onderdeel van de toetsplanning.

Vanuit PVP wordt maandelijks de toetsplanning geactualiseerd en rondgestuurd. Bij afwijkingen en ontwikkelingen wordt de toetsplanning intern PVP besproken en afgestemd met de projecten en met de betrokken toetsers en indien nodig aangepast. De toetsplanning wordt verspreid richting de directeuren, projectleiders, de toetscoördinatoren van de landelijke en regionale organisatieonderdelen, de projectbegeleiders van PVP en de projectbegeleiders bij HBJZ, DGMO, DGLM, DGRW en de Bestuursstaf (BS).

Vanwege de beschikbare toetscapaciteit is er een maximum gesteld aan het aantal en type toetsen die tegelijkertijd ingepland kunnen worden. Afgesproken is dat er wekelijks maximaal één reguliere integrale kwaliteitstoets voor HWN **of** HVWN in combinatie met één reguliere integrale kwaliteitstoets voor HWS **én** een kwaliteitstoets op uitgangspunten **of** een maatwerktoets mag starten. Bij het inplannen van de capaciteit wordt er rekening gehouden met de toetsvrije (kerstvakantie) en toetsarme (4 weken tijdens de zomervakantie) periode.

Een verschuiving van een toets, omdat bijvoorbeeld stukken niet gereed zijn, kan problemen geven in de planning en leiden tot een vertraging. Realistisch plannen (door project in afstemming met PVP) en op de afgesproken planning sturen is dus voor alle projecten van belang.

2 Beschrijving van het voortoetsproces

Het voortoetsproces bestaat uit twee hoofdfasen. De eerste fase betreft het delen, bespreken en beoordelen van uitgangspunten, met onder andere een uitgangspuntenoverleg tijdens de start van de verkennings- en planuitwerkingsfase van een project, waarbij verwachte projectspecifieke afwijkingen ten opzichte van het reguliere MIRT-proces en de kaders, handreikingen en richtlijnen zoals aangegeven in de Werkwijzer Rijkswaterstaat, worden besproken. De tweede fase betreft het toetsen van de beslisinformatie na oplevering door het projectteam en voorafgaand aan de daadwerkelijke vaststelling van een plan of besluit; dit kan zowel een reguliere integrale kwaliteitstoets als een maatwerktoets zijn.

Onderstaande tabel presenteert het voortoetsproces van een toets op de uitgangspunten in combinatie met de reguliere integrale kwaliteitstoets op de eindproducten.

	Door- looptijd	Processtappen	Wie
Uitgangspunten	n.t.b.	opstellen uitgangspuntennotitie	projectteam (+IB)
	1 dag	intakegesprek project	Projectteam (projectleider) en PVP (toetscoördinator)
	n.t.b.	versturen uitgangspuntennotitie naar toetsers	projectteam
	2 weken	doornemen van de uitgangspunten	toetsers
	1 dag	overleg uitgangspunten	projectteam (+IB), PVP en geselecteerde toetsers en beleid (DGMo, DGWB of DGLM)
	1 week	verwerken opmerkingen, opstellen definitief uitgangspuntennotitie	projectteam (+IB)
	n.t.b.	plaatsing uitgangspuntendocument op gemeenschappelijke omgeving (p-schijf)	PVP
	n.t.b.	uitvoeren onderzoeken en opstellen eindconcept plan/besluit	projectteam (+IB)
Integrale kwaliteitstoets op de eindproducten	n.t.b.	intakegesprek project	projectteam (projectleider) en PVP (toetscoördinator)
	n.t.b.	bepalen te toetsen onderdelen en informeren toetsers; opstellen draaiboek; aanleveren stukken (op gemeenschappelijke omgeving, donderdag voorafgaand aan de toetsing), eventueel inclusief concept aanbestedingsbrief HID aan DG RWS	PVP (i.s.m. projectteam) PVP (i.s.m. projectteam) projectteam
	3 weken	kick-off (dinsdag); kwaliteitstoets; verzamelen en verzenden commentaar	PVP, projectteam (IB) & toetsers PVP
		<i>aanleveren stukken aan Geluidloket ten behoeve van Stap 3</i>	<i>Projectteam aan Geluid@rws.nl</i>
	3 weken	verwerken bevindingen toetsers (minimaal beantwoording van de tekortkomingen (T) en bespreekpunten (*)); voorbereiden toetsoverleg;	projectteam (+IB) PVP en projectteam

		eerste toetsoverleg; verdere verwerking bevindingen; versturen van ingevulde bevindingendocument en de bijbehorende stukken (in Track Changes) aan PVP; bevindingendocument versturen aan de toetsers	PVP, projectteam & toetsers projectteam (+IB) projectteam (+IB) PVP
	2 weken	toets op wijze verwerking van de bevindingen (1 week); eventueel aanpassen laatste openstaande punten; overzicht van restpunten die in een volgende fase worden meegenomen; eventueel kan er in de tweede week een tweede toetsoverleg plaatsvinden; oplevering definitieve stukken	toetsers projectteam (IB) projectteam & PVP PVP, projectteam (IB) & toetsers projectteam
	n.t.b.	besluitvormingsproces	HID, DG RWS en DGMo/DGWB/DGLM

In de volgende paragrafen zijn de stappen bij een toets op de uitgangspunten in combinatie met de reguliere integrale kwaliteitstoets op de eindproducten nader uitgewerkt en omschreven.

2.1

Uitgangspuntennotitie

Aan het begin van de verkenning- en planuitwerkingsfase worden de projectspecifieke uitgangspunten bepaald. Het projectteam stelt het uitgangspuntendocument op en initieert het uitgangspuntenoverleg. Zodra bekend is wanneer het uitgangspuntendocument gereed is, zorgt PVP dat het in de toetsplanning wordt opgenomen. Voorafgaand aan het uitgangspuntenoverleg vindt er een intakegesprek plaats tussen PVP en het projectteam, welke door PVP wordt geïnitieerd.

De volgende aandachtspunten komen aan bod in de uitgangspuntennotitie:

- 1) Welke "*specials*" gelden er specifiek voor het project? Denk daarbij bijvoorbeeld aan
 - a. de *bestuurlijke afspraken* die gemaakt zijn in een eventuele bestuursovereenkomst (zoals specifieke doelstellingen van een project als minimale waterstandsdaling, maximale reistijdfactoren, ontwerpeisen van een brug, bovenwettelijke geluidsmaatregelen, extra momenten van publieksparticipatie, de toereikendheid van het taakstellend budget);
 - b. *afwijkingen* ten opzichte van de reguliere procedures (zoals bijvoorbeeld een opgenomen fasering van de werkzaamheden in tijd, terwijl er maar één besluit wordt genomen, de relatie met overige ruimtelijke procedures die bijvoorbeeld voor het onderliggend wegennet worden opgestart);
 - c. *Erfenis vanuit het verleden* die van invloed kan zijn op (aanvullende) maatregelen, zoals gekoppelde saneringsopgave voor woningen die reeds in de huidige situatie te hoge geluidbelasting hebben of een plangebied waarbij sprake is van bodemvervuiling of de aanwezigheid van "niet gesprongen explosieven";
 - d. *risico's* die van invloed kunnen zijn op de juridische houdbaarheid van het besluit (er is bijvoorbeeld een advies van de Europese Commissie nodig ten behoeve van de ADC-toets of er is sprake van

- doorsnijding van strikt beschermd gebied zoals N2000-gebied, bodembeschermingsgebied, UNESCO Werelderfgoed ect).
- e. *ontwikkelingen in de omgeving van het plangebied* die van invloed kunnen zijn op het doelbereik, haalbaarheid en/of gevolgen van het plan of project
 - f. ...
- 2) Zijn er specifieke afspraken, tekortkomingen of risico's vanuit de voorgaande fase die nu verwerkt moeten worden? Denk daarbij bijvoorbeeld aan
 - a. de *bevindingen* die tijdens de kwaliteitstoets van de vorige fase wel benoemd maar niet verwerkt zijn;
 - b. de *zienswijze* die gemaakt zijn door belanghebbende en de antwoorden die gegeven zijn in de nota van antwoord, inclusief tussentijdse wijzigingen die ambtshalve nodig zijn;
 - c. *risico's* die kunnen optreden vanwege een wisseling van begeleidingsgroep, klankbordgroep, betrokken bestuursorganen;
 - d. *alternatieven* die vanuit de verkenningsfase onvoldoende zijn weggeschreven en, naast het voorkeursalternatief, mogelijk weer in de planuitwerkingsfase worden getrokken;
 - e. zijn de (*ontwerp*) *wijzigingen* tussen ontwerpbesluit en definitief besluit wel van "ondergeschikte aard";
 - f.
 - 3) Afwijkingen van kaders en handreikingen, modeluitgangspunten danwel voorgeschreven meet- en rekenvoorschriften, zoals het hanteren van afwijkende toetsjaren, studiegebied, autonome ontwikkelingen, toekomstscenario's, etc.
 - 4) Raakvlakken met overige projecten, zowel de direct (fysiek) aangrenzende projecten als de projecten die (vanwege cumulatieve effecten) van invloed kunnen zijn op het project.
 - 5) Planning en gewenste tussentijdse toetsen van deelproducten en risico gestuurde thema's.

Het wordt zeer aanbevolen om, voorafgaand aan het overleg, het uitgangspuntendocument ruim van tevoren (minimaal 2 weken) te verspreiden, zodat het gesprek met de juiste inhoudelijke kennis kan worden gevoerd. Bij het overleg zijn naast het project en PVP ook DGMO, DGWB of DGLM, BS, juristen en inhoudelijke adviseurs uit de regio en toetsers aanwezig. In het draaiboek is aangegeven welke toetsers dit zijn.

Gedurende de twee weken tijd die *alle* toetsers hebben voor het doornemen van de concept uitgangspuntennotitie, kunnen de toetsers die *niet zijn uitgenodigd* voor het uitgangspuntenoverleg schriftelijk hun opmerkingen versturen aan PVP. De overige toetsers gaan tijdens het uitgangspuntenoverleg met het projectteam in gesprek over hun (belangrijkste) opmerkingen. Enerzijds is het doel mee te denken en ervaringen te delen over de processtappen en risico's die projectspecifieke bestuurlijke afspraken, klanteisen, specifieke onderzoeksmethodiek en nog openstaande tekortkomingen uit de voorgaande (MIRT)-fase hebben. Anderzijds dienen op technisch vlak de uitgangspunten en input voor het onderzoek getoetst te worden aan de eigen kaders, handreikingen, richtlijnen en meet- en rekenvoorschriften.

Na het overleg verwerkt het projectteam de opmerkingen en gemaakte afspraken en wordt het uitgangspuntendocument als "definitief" aan de toetsers verstuurd (de standaard is dat er geen "eindtoets" plaats vindt op de uitgangspuntennotitie door WVL/CD/PVP/GPO). Het definitieve uitgangspuntendocument is vervolgens leidend voor het toetsproces als er geen wijzigingen in de scope en planning hebben plaatsgevonden. Soms kan er tussen het uitgangspuntenoverleg en de reguliere integrale kwaliteitstoets van het plan of besluit nieuwe regelgeving van kracht zijn geworden of nieuwe jurisprudentie beschikbaar zijn. Voor juridische zaken verloopt

dit via de projectjurist, die kan, indien nodig, dan afstemmen met CD, Expertise. Vanuit het projectteam wordt een proactieve houding verwacht in het signaleren en melden van wijzigingen. Als er in deze periode voorwaarden wijzigen, kan dit leiden tot het herzien van de uitgangspunten.

In de periode tussen het uitgangspuntenoverleg en de start van de kwaliteitstoets is er regelmatig overleg over de voortgang van het project tussen PVP en het projectteam. Er valt winst te behalen in de kwaliteit van de stukken door inhoudelijke adviseurs van landelijke organisatieonderdelen al op cruciale punten te laten mee denken in deze fase.

2.2 Voorbereiding reguliere integrale kwaliteitstoets en maatwerktoets

2.2.1 Actualiseren van en opname in de voortoetsplanning

De projecteider (PL) vraagt bij PVP-projectbegeleider de kwaliteitstoets aan. Dit gebeurt, vanwege de maandelijkse actualisatie van de algemene voortoetsplanning, minimaal 8 weken voor de start van de kwaliteitstoets. Tot 8 weken voor de start van de kwaliteitstoets kan de startdatum in overleg met PVP en het project nog gewijzigd worden, mits daarvoor ruimte is in de voortoetsplanning.

2.2.2 Samenstellen toetsteam en opstellen draaiboek kwaliteitstoets

Er vindt een intakegesprek plaats tussen het projectteam en PVP, waarin onder andere wordt besproken welke onderdelen worden getoetst. Tevens wordt er een conceptplanning besproken voor de toetsing en worden er afspraken gemaakt over het beoogde verloop van de toets. Op basis van het intakegesprek stelt PVP het draaiboek op.

Aan de hand van de vastgestelde planning en toetsthema's schrijft PVP de loketten en toetscoördinatoren aan om toetsers voor de betreffende thema's beschikbaar te stellen en zorgt dat deze contactgegevens in het draaiboek worden opgenomen.

Alle noodzakelijke informatie (algemeen bindende procesafspraken en project specifieke afspraken (maatwerk)) wordt in het draaiboek opgenomen. Het gaat dan om in ieder geval de volgende informatie:

- Data en tijden van de processtappen met deadlines
- Een overzicht van de te toetsen stukken en relevante achtergronddocumenten (waarbij de achtergronddocumenten zelf *niet* getoetst worden)
- Contactgegevens projectbegeleider PVP, toetsers, projectteam en specialisten bij het project. Het is aan het projectteam om te bepalen welke personen er per thema genoemd worden; dit kan een regionale adviseur of projectmedewerker zijn, maar ook een specialist vanuit het Ingenieursbureau.

Daarna wordt het draaiboek rondgestuurd aan alle betrokkenen van de kwaliteitstoets.

Indien mogelijk worden bij het toetsproces van het desbetreffende project dezelfde toetsers ingezet bij de verschillende fasen (zoals het uitgangspuntendocument, ontwerp besluit en definitief besluit).

Intake geluidloket

Enkele dagen voorafgaand aan de start van de kwaliteitstoets moet de intake met het Geluidloket plaatsvinden. Dit betekent dat enkele weken voor de start van de kwaliteitstoets een afspraak gemaakt worden voor de intake met het Geluidloket, zodat de "stap 3-berekening" soepel kan verlopen.

2.2.3 *Aanleveren stukken*

Uiterlijk donderdag 12.00 voor aanvang van de kwaliteitstoets dienen de stukken door het projectteam digitaal aangeleverd te worden aan PVP. De stukken moeten compleet, zonder PM-posten én getoetst door het eigen projectteam (eventueel in samenwerking met regionale specialisten) zijn. Het projectteam is verantwoordelijk voor de inhoud, compleetheid en kwaliteit van de te toetsen stukken. Het project heeft vooraf aantoonbaar de kwaliteit gecheckt en gecontroleerd of de samenhang en consistentie tussen documenten klopt.

Het projectteam levert ten behoeve van de kwaliteitstoets onder andere de volgende documenten aan:

- Een oplegmemo met daarin kort en bondig de aandachtspunten en risico's bij het project
- Het hoofdrapport (juridisch besluit) en de achterliggende inhoudelijke rapporten die onderdeel zijn van het besluit (bijlagen die ook ter inzage worden gelegd gedurende de ter inzage periode)
- Ontwerptekeningen en ander kaart/beeldmateriaal, inclusief ontwerpnota, zowel digitaal als analoog
- Achtergrondrapporten die ondersteunend zijn bij de toetsing, maar die zelf niet getoetst moeten worden (bijvoorbeeld een bestuursovereenkomst).

PVP controleert of alle stukken zoals vermeld in het draaiboek aanwezig zijn en neemt steekproeven of de stukken leesbaar en te openen zijn. Dan stuurt PVP de stukken (meestal via een link) door aan de toetsers, danwel zet de stukken op een centrale plek en stuurt de link daarvan aan de toetsers door.

2.3 **Kwaliteitstoets**

2.3.1 *Kick-off*

Doel van de kick-off is betrokkenen bij de kwaliteitstoets bij te praten over (de laatste ontwikkelingen van) het project en aan te geven welk risico's en aandachtspunten spelen. De organisatie van de kick-off ligt bij de projectleider, in nauw overleg met de projectbegeleider van PVP. Bij de kick-off zijn in ieder geval de projectleider, betrokken regionale specialisten en projectjurist, projectbegeleider PVP en toetsers aanwezig. De opdrachtgever en BS ontvangen een standing invitation. Eventueel kan ook een locatiebezoek worden georganiseerd. Van de genodigden wordt verwacht dat ze bij de kick-off aanwezig zijn, dan wel dat ze zich tijdig afmelden.

In het tweede deel van de kick-off kan er specifiek worden ingegaan op de verschillende thema's (bijvoorbeeld geluid, natuur, ontwerp), waarbij de specialist van het project de belangrijkste zaken meldt en vragen van de toetsers beantwoordt. Dit verheldert de achtergronden en gemaakte keuzen in het project en maakt het toetsen gericht. Aan de hand van het draaiboek wordt de vervolplanning van het toetsproces kort doorgelopen.

2.3.2 *Eerste toetsronde*

De *reguliere integrale kwaliteitstoets (1)* door WVL/CD/HBJZ/GPO duurt maximaal drie weken. Bij het toetsen kijken zij naar de juiste toepassing van wet- en regelgeving, beleid en kaders en rekenmethodieken, zoals besproken en vastgelegd tijdens het uitgangspuntenoverleg. In de verkenningsfase wordt specifiek het probleemoplossend vermogen/doelbereik beoordeeld, alsmede nut en noodzaak, budget versus raming, MKBA, milieueffecten (zinvol effect bepalen) en draagvlak beoordeeld. Tevens is het ook belangrijk om de eventuele "showstopper" te signaleren. In de planuitwerking worden deze én aanvullende thema's en onderwerpen die relevant zijn voor de MIRT3 beslissing onderzocht en getoetst, zie voor meer informatie bijlage 1.

De bevindingen worden in een tabel weergegeven, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen afwijkingen (A) en tekortkomingen (T) en bespreekpunten (A*/T*). Als er tijdens de toets "showstoppers" worden geconstateerd, dienen de toetsers dit direct te melden bij het project en PVP en niet te wachten tot einde toetsperiode, om vertraging in de kwaliteitstoets te voorkomen. Zodra de deadline in zicht komt, worden toetsers door PVP benaderd en herinnert aan de deadline.

Bij enkele projecten vindt voorafgaand aan (of in plaats van) de reguliere integrale kwaliteitstoets een *maatwerktoets (3)* op deelproducten plaats. Hierbij worden bijvoorbeeld het ontwerp en aanverwante thema's zoals verkeersveiligheid of hoogwaterveiligheid getoetst. Deze toets aan de voorkant is van belang om tijdig tekortkomingen in het ontwerp te signaleren en eventueel wijzigingen in het ontwerp en/of de scope voor besluitvorming voor te leggen. De tijd die de toetsers van WV/CD/HBJZ/GPO voor deze kwaliteitstoets krijgen hangt af van de aard en omvang van het onderwerp, maar zal in de regel twee of drie weken bedragen.

2.3.3 *Aanleveren bevindingen en eerste reactie door het projectteam*

Toetsers leveren hun bevindingen in een bevindingendocument aan bij de PVP-projectbegeleider.

PVP checkt op belangrijke opmerkingen en eventuele showstoppers. PVP bekijkt de A's en T's op hoofdlijnen voordat ze dit doorzet naar het projectteam. Bij eventueel geconstateerde tegenstrijdigheden neemt PVP contact op met toetsers (en verzoekt hen onderling de tegenstrijdigheden te bespreken totdat er consensus is over de juiste aanpak/oplossing) en geeft dit aan bij het projectteam. Dit geldt ook voor tegenstrijdigheden tussen RWS adviseur van de specialistische dienst en toetsers.

De PVP projectbegeleider stuurt het bevindingendocument naar het projectteam en vermeld daarbij de eventuele belangrijke bevindingen uit de eerste check die PVP heeft gedaan.

Het projectteam geeft een eerste reactie op de bevindingen door middel van het formuleren van een principeantwoord in het bevindingendocument. In eerste instantie voldoet een antwoord als "wordt conform voorstel verwerkt" of "wordt aangepast". Tekortkomingen waarvan op voorhand door het projectteam wordt gezegd "wordt *niet* aangepast", worden op de agenda van het eerste toetsoverleg gezet en tijdens het toetsoverleg besproken.

2.3.4 *Voorbereiden eerste toetsoverleg en opstellen agenda*

PVP belegt het eerste toetsoverleg, maakt de agenda in overleg met de projectleider en betrokken toetsers en bevestigt de uitnodiging van degenen die aanwezig moeten zijn en annuleert overige genodigden. Door PVP danwel door het projectteam wordt een vergaderruimte gereserveerd.

In het bevindingendocument hebben de toetsers aangegeven welke punten op de agenda moeten komen van het eerste toetsoverleg. Ook tegengesteld commentaar, als dat niet vooraf gelijkgetrokken is, komt op de agenda. De agenda komt mede op basis van deze input tot stand. PVP vraagt het projectteam om *voorafgaand* aan het eerste toetsoverleg de reactie op de agendapunten gereed te hebben.

In het eerste toetsoverleg worden de bevindingen, resterende risico's en andere nog openstaande discussiepunten tussen PVP, toetsers en het project besproken. Tijdens het eerste toetsoverleg wordt besloten over de verwerking van de bespreekpunten of en zo ja, hoe eventuele (resterende) risico's kunnen worden geaccepteerd, dan wel moeten worden beheerst. Mocht tijdens het eerste toetsoverleg blijken dat nader onderzoek moet worden uitgevoerd, zal in gezamenlijkheid worden gezocht naar mogelijke oplossingen.

Tijdens het eerste toetsoverleg wordt de vervolgplanning besproken. Het project is verantwoordelijk voor de verslaglegging van het eerste toetsoverleg.

2.3.5 *Verwerking bevindingen*

Na het eerste toetsoverleg verwerkt het project de resultaten van de kwaliteitstoets, zoals eerder afgesproken of overeengekomen tijdens het toetsoverleg. Dit gebeurt in de documenten met track changes en in het bevindingendocument met een toelichting hoe met het commentaar is omgegaan. Indien het projectteam zich *niet* kan vinden in een bevinding en voornemens is om de bevinding *niet* te verwerken, wordt dit nadrukkelijk aangegeven én (telefonisch) aan de toetsers kenbaar gemaakt en met deze besproken, ter voorkoming van een discussie tijdens de eindtoets.

Het door het projectteam volledig beantwoorde bevindingendocument en de (met revisies) aangepaste documenten worden via PVP aan de toetsers verstuurd ten behoeve van de tweede toets.

2.3.6 *Tweede toetsronde en eventueel tweede toetsoverleg*

In de tweede toets, die maximaal twee weken duurt, controleren de toetsers in de eerste week of de gemaakte opmerkingen juist en naar tevredenheid verwerkt zijn aan de hand van het door het project ingevulde bevindingendocument en de (met revisies aangegeven) gewijzigde documenten. Indien dit niet het geval is, neemt de toetsers contact op met het project. Het is nadrukkelijk niet de bedoeling om tijdens deze tweede toets met *nieuwe* bevindingen op de originele tekst te komen.

De tweede week is bedoeld om het projectteam / ingenieurbureau de mogelijkheid te geven om de laatste restpunten die uit de tweede toets komen (alsnog) te verwerken.

Indien er geen restpunten zijn, dan geven de toetsers per mail hun akkoord richting PVP en, vanwege de naderende deadlines, ook direct naar het project.

Afhankelijk van het verloop van de tweede toets, besluit PVP in overleg met toetsers en projectteam of er in de tweede week een tweede toetsoverleg plaats vindt. PVP informeert de deelnemers die benodigd zijn en zorgt voor het vergaderverzoek en de agenda. Het projectteam zorgt voor een locatie en het verslag.

Zodra alle toetsopmerkingen verwerkt zijn, maakt het projectteam de stukken definitief en zet deze op de gemeenschappelijke projectschijf. Hiermee is het toetsproces afgerond.

2.4 **Besluitvormingsproces**

Bij directe aanbidding van een plan of besluit aan de minister wordt een concept brief opgesteld waarin onder andere wordt aangegeven wat de uitkomst is van het toetsproces. Het document wordt verstuurd richting projectmanager met een cc naar het afdelingshoofd PVP en de interne opdrachtgever van het project. Eventuele restpunten, aanbevelingen, en risico's uit het toetsproces worden meegenomen in de adviesbrief aan de HID (alleen HWS) en/of de aanbiddingsbrief aan DGMO, DGWB of DGLM.

De toets wordt voor projecten waarbij de HID gemandateerd is (zoals KRW en enkele HWBP projecten) afgerond door een brief van het afdelingshoofd PVP aan de HID met een soortgelijke tekst. Bij water gerelateerde projecten en bestemmingsplannen kan de toets zijn afgerond, terwijl er niet (direct) een besluit wordt genomen. In deze gevallen wordt in een mail aan het project aangegeven dat het toetsproces is afgerond.

Aanbiedingsbrief HID->DG RWS

Het projectteam stelt een aanbiedingsbrief op aan DG RWS. In de brief staan onder meer de achtergrond van het project, aandachtspunten, risico's, planning en financiën. PVP kijkt samen met BS mee met de aanbiedingsbrief en doet suggesties voor aanpassingen. De HID uit de regio verzendt de brief naar DG RWS.

Aanbiedingsbrief DG RWS -> DGMo / DGWB / DGLM

Op basis van de aanbiedingsbrief van het projectteam, het besluit en de toelichting stelt de PVP-projectbegeleider een aanbiedingsbrief op aan DGMo / DGWB / DGLM. In de brief staan onder meer de achtergrond van het project, aandachtspunten, risico's, planning en financiën. Onder de kop kwaliteitsborging worden de uitkomsten van de toets zichtbaar, een plek, waar (indien van toepassing) eveneens gerefereerd wordt aan de gatereview en de toets door de kostenpool op de kostenraming. Het concept wordt afgestemd met de CD BJV Expertise en afhankelijk van de risico's ook met inhoudelijke adviseurs en specialisten. Het is gebruikelijk dat de concept aanbiedingsbrief voorafgaand aan de ondertekening door de DG RWS op ambtelijk niveau wordt afgestemd met DGMo / DGWB / DGLM. BS beoordeelt de aanbiedingsbrief en past deze indien nodig aan.

Ondertekenen aanbiedingsbrief door DG RWS aan beleids-DG

BS verzorgt de doorgeleiding van de te ondertekenen aanbiedingsbrief naar DG RWS. De door DG RWS ondertekende aanbiedingsbrief wordt verzonden naar DGMo / DGWB / DGLM. Deze brief gaat in afschrift naar de regio (HID en directeur, projectleider en projectmanager), BS (P&IV en F&C), PVP (projectbegeleiding en programmabeheersing), CD BJV Expertise en DGMo / DGWB / DGLM contactpersoon.

Opstellen nota Bewindspersoon

Op basis van de aanbiedingsbrief aan de DG RWS stelt DGMo / DGWB / DGLM de nota aan de minister op. BS en PVP kijken mee. DGMo / DGWB / DGLM verzendt de nota naar de bewindspersoon via DBO.

Minister neemt (MIRT)besluit

Nadat de minister het (MIRT)besluit heeft genomen, wordt haar besluit door DGMo / DGWB / DGLM aan RWS gemeld. PVP krijgt een copy van de voorkant van het besluit met de handtekening van de Minister.

Afwijkingen van bovenstaand vervolgtraject

Voor een aantal projecten geldt dat de besluitvorming is gemandateerd bij de HID, zoals bij KRW en een aantal beleidsarme HWBP-projecten.

KRW: Het MIRT 3 en MIRT 4 besluit voor het KRW-programma zijn gemandateerd aan de HID van de regio. PVP schrijft een adviesbrief aan de HID van de regio met het verzoek van de projectleider, de achtergrond van het project, het toetsproces, de bevindingen uit de voortoets en het eindoordeel/advies. Deze wordt aan het afdelingshoofd van PVP en eventueel andere relevante personen voorgelegd, zoals de projectleider. De concept adviesbrief wordt met relevante personen besproken en definitief gemaakt. Het afdelingshoofd PVP tekent de adviesbrief. De adviesbrief wordt naar de betreffende HID gestuurd door de PVP projectbegeleider.

HWBP: Binnen het HWBP wordt een onderscheid gemaakt tussen beleidsrijke en beleidsarme projecten. Bij de beleidsarme projecten wordt de MIRT 2, 3 en 4 besluitvorming gemandateerd aan de HID, wat zorgt voor een vergelijkbaar besluitvormingsproces zoals hierboven voor KRW beschreven. Voor de beleidsrijke HWBP projecten geldt de normale procedure.

Na toetsing van het Besluit zal het project de concept aanbiedingsbrief bespreken met PVP (PVP heeft hierbij een adviserende rol). Vervolgens biedt het project het

Besluit aan bij de eigen HID. Deze neemt schriftelijk een Besluit welke in afschrift gaat naar o.a. PVP en BS.

HID neemt (MIRT)besluit

Ook zijn er situaties waarin een directeur binnen een Regio gemandateerd kan zijn of een DG.

Aanbieding en opslaan van het toetsresultaat

Het project is verantwoordelijk voor de archivering van het besluit met de bijbehorende documenten.

2.5 Evaluatie voortoetsproces

Onderdeel van het voortoetsproces is het uitvoeren van evaluaties, welke uit 3 onderdelen bestaat:

1. Projectevaluatie
2. (Kleinere) Jaarlijkse evaluatie
3. (Grotere) Drie jaarlijkse evaluatie

1) Projectevaluatie

Na iedere reguliere integrale kwaliteitstoets en maatwerktoets van alle projecten vult de PVP adviseur een evaluatieformulier in (de uitgangspuntentoets wordt meegenomen op het formulier). Deze formulieren kunnen worden opgeslagen op: G:\mn\NO_PVP\Voortoetsplanning en proces\Evaluatie voortoetsen.

De vragen die worden gesteld zijn o.a.:

Planning
Is de toets van het projectplan gestart zoals opgenomen in de planning?
Uitgangspunten
Is er een uitgangspuntendocument en heeft er een overleg plaatsgevonden?
Inhoud
Waren de stukken compleet?
Op welke thema's zijn de belangrijkste tekortkomingen geconstateerd?
Proces
Zijn de stukken tijdig aangeleverd door het project?
Zijn de bevindingen tijdig aangeleverd door toetsers?
Heeft het project tijdig een reactie gegeven op de bevindingen?
Zijn de grote issues in de voortoets afgehecht?
Zijn er tijdens het eindtoetsproces nieuwe punten naar boven gekomen?
Interactie
Hoe verliep de samenwerking tussen project, toetsers en PVP?
Was er verschil in inzicht in de bevindingen?
Algemeen
Hoe is er met afspraken omgegaan uit het uitgangspuntendocument?
Heeft er voorafgaand aan de voortoets een intake plaatsgevonden PVP/Project?
Hoe is het overall beeld over het verloop van de voortoets?
Zijn er restrisico's opgenomen in de aanbiedingsbrief? Zo ja, welke?

Daarnaast is er een mogelijkheid voor overige opmerkingen.

2) Jaarlijkse evaluatie:

Deze evaluatie baseert zich op de inzichten van PVP zelf.

Het betreft een algemene informatie waarbij o.a. wordt aangegeven:

- Hoeveel voortoetsen
- Hoeveel Besluiten (onderverdeeld in categorie)
- Hoeveel Besluiten onherroepelijk
- Welke projecten er zijn
- Hoeveel nieuwe projecten

Daarnaast betreft het een inhoudelijke evaluatie naar aanleiding van de evaluatieformulieren van de afzonderlijke projecten in een jaar. Daaruit kan informatie gehaald worden die:

- Het toetsproces kunnen aanscherpen;
- Leemtes aangeven in kaders/handreikingen;
- Tot aanbevelingen kunnen leiden;
- Een rode draad geven voor wat betreft toetscommentaar en restrisico's;
- Inzicht geven in het functioneren van de afspraken uit het uitgangspuntendocument;
- Mogelijk verschillen aangeven tussen fasen, bijvoorbeeld verkenning en planuitwerking.

Deze jaarlijkse evaluatie zal worden weergegeven als een factsheet en ieder jaar beschikbaar worden gesteld aan een ieder die daar interesse in stelt en wordt in elk geval meegestuurd met Nieuwsbrief en voortoetsplanning. Deze evaluatie zal alle toetsen betreffen van het voorgaande jaar.

3) Drie jaarlijkse evaluatie:

Bij deze evaluatie worden ook toetsers, projecten en stakeholders (bijvoorbeeld projectjuristen/HBJZ) betrokken door middel van gesprekken. Deze evaluatie zal kijken naar:

- De jaarlijkse evaluatie en daar een trend uit halen
- Informatie uit aanbiedingsbrieven bijv. op het gebied van risico's uit de voortoets
- Evaluatie van toetsing van programma's als HWBP/KRW/RCR/Grote Wateren/MJPG
- Succespunten
- Verbeterpunten, beslissing of handreiking wordt aangepast
- Conclusie
- Doorkijk volgende 3 jaar

BIJLAGE 1 TOETSTHEMA'S PER NETWERK & PER MIRT-FASE

Afhankelijk van het netwerk (HWN, HVWN of HWS) en de fase waarin het project zich bevindt, wordt de reikwijdte en het detailniveau van het onderzoek bepaald. In deze bijlage is per netwerk, per fase een (niet limitatief) overzicht gegeven van de (deel)onderzoeken die ten behoeve van het MIRT besluit worden uitgevoerd. Ieder project is uniek en behoeft maatwerk; in het draaiboek wordt vastgelegd welke thema's en onderdelen advisering en toetsing behoeven.

1A HOOFDWEGENNET (HWN)

MIRT 1 Startbeslissing

- Startdocument met beschrijving "gesignaleerd probleem of kans"
 - Opgave en doelstelling, indien van toepassing verwijzend naar conclusies MIRT Onderzoek en afspraken BO-MIRT overleg
 - Aanpak en (on)mogelijkheden oplossingsrichtingen

MIRT 2 Voorkeursbeslissing

- Notitie Reikwijdte en Detailniveau (bij plan-MER of optioneel) *ó*f Notitie Probleemanalyse en beoordelingskader
- Zeef 1 Analytische Fase "Notitie Kansrijke Alternatieven", inclusief toets op ontwerp
- Zeef 2 Beoordelingsfase
 - Uitwerking (schets)ontwerpen
 - Kostenraming / MKBA
 - Kwalitatief en (semi)kwantitatief milieuonderzoek
 - Beoordeling van effecten, incl verkeersveiligheidseffectberekening
- Concept Voorkeursalternatief, eventueel inclusief Concept Structuurvisie en plan-MER
- Nota van Antwoord zienswijze op het concept Voorkeursalternatief

MIRT 3 (Ontwerp) Tracébesluit¹

- Besluit (I)
- Plankaarten (II), inclusief het 2D en 3D ontwerp en ontwerpnotitie
- Toelichting (III)
- Bijlagen (IV):
 - Milieu Effecten Rapportage (MER)
 - Deelrapport Verkeer
 - Akoestisch onderzoek Hoofdwegennet (HWN)
 - Rekenmodellen (in Geomilieu) van de project, SAK, GPP en eindsituatie
 - Stap 1 onderzoek
 - Databases van de maatregelafweging
 - Akoestisch onderzoek Onderliggend wegennet (OWN)
 - Deelrapport Luchtkwaliteit (alleen bij MER)
 - Deelrapport Natuur (eventueel inclusief Passende Beoordeling)
 - Deelrapport Landschap
 - Deelrapport Cultuurhistorie
 - Deelrapport Archeologie
 - Deelrapport Ruimtegebruik (alleen bij MER)
 - Deelrapport Recreatie (alleen bij MER)
 - Deelrapport Bodem
 - Deelrapport Water
 - Deelrapport Externe veiligheid

¹ Een Saneringsbesluit in het kader van MJPG valt wel onder het MIRT, maar kent geen aparte MIRT-beslissingen

- Deelrapport Verkeersveiligheid
- Duurzaamheid (Klimaat, circulaire economie en energie)
- Nota van antwoord (op de zienswijze van een ontwerp besluit, bij TB)
- Wijzigingen tussen ontwerp besluit en definitief besluit (bij aanzienlijke wijzigingen)

1B HOOFDVAARWEGENNET (HVWN)

Aanvullend en/of in afwijking van het HWN, kan voor het HVWN onderstaand van toepassing zijn:

MIRT 3 (Ontwerp) Tracébesluit of (ontwerp) **Projectplan Waterwet** of ((voor)ontwerp) **bestemmingsplan** of (ontwerp) aanvraag **Ontgrondingenwet**

- Hoogwaterveiligheid
 - Dijkstabiliteit
 - Kwel
- Ontwerp
 - Verkeerskundig
 - Capaciteit
- Verkeersprognoses (vaarbewegingen)
- Nautische veiligheid
- Hydraulica
- Morfologie
- Geohydrologie
- Bodem
 - Waterbodemkwaliteit
 - Grondwater
- Water
 - Waterkwantiteit
 - Waterverdeling
 - Verzilting
- Duurzaamheid en Klimaat

1C HOOFDWATERSYSTEEM (HWS)

Aanvullend en/of in afwijking van het HWN en HVWN, kan voor HWS onderstaand van toepassing zijn:

MIRT 3 Projectplan Waterwet

- Waterchemie en waterkwaliteit
- Zetting

BIJLAGE 2 AFKORTINGEN

BS	Bestuursstaf
CD BJV Expertise	Corporate Dienst Bestuurlijk Juridische zaken en Vastgoed Expertise
DBO	Directie Bestuursondersteuning
DGMo	Directoraat Generaal Mobiliteit
DGLM	Directoraat Generaal Luchtvaart en Maritiem
DGWB	Directoraat Generaal Water en Bodem
DGRWS	Directoraat Generaal Rijkswaterstaat
GPO	Grote Projecten en Onderhoud
HBJZ	Hoofddirectie Bestuurlijke en Juridische Zaken
HID	Hoofdingenieur-directeur
HVWN	Hoofdvaarwegennet
HWBP	Hoogwaterbeschermingsprogramma
HWN	Hoofdwegennet
HWS	Hoofdwatersysteem
IB	Ingenieursbureau
IenW	Infrastructuur en Waterstaat
KRW	Kaderrichtlijn Water
MER	Milieu Effecten Rapport (het product)
m.e.r.	Milieueffectrapportage (de procedure)
MIRT	Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport
MKBA	Maatschappelijke Kosten-Baten Analyse
OTB	Ontwerp Tracébesluit
Ow	Omgevingswet
PL	Projectleider (van de planuitwerking of van de verkenning)
PM	Projectmanager
PPO	Programma's, Projecten en Onderhoud
PPW	Projectplan Waterwet
PVP	Programmabureau Verkenning en Planuitwerking
RIP	Rijksinpassingsplan
RWS	Rijkswaterstaat
SLU	Samenwerking Landelijke Uitvoering
TB	Tracébesluit
WVL	Water, Verkeer en Leefomgeving

BIJLAGE 3 FORMAT DRAAIBOEK VOORTOETS

Het nieuwe draaiboek bestaat uit 5 onderdelen:

1. Mail met datumlijst
2. Leeg bevindingendocument
3. Lijst contactpersonen
4. Overzicht documenten
5. Algemene afsprakenlijst

In geval van een toets op geluid worden er nog 2 extra documenten toegevoegd:

1. Leeg bevindingendocument geluid
2. Memo proces stap 3 Geluidloket

1) Mail met datumlijst, een voorbeeld hiervan zou kunnen zijn (dit is uiteraard vrij in uitvoering, het gaat om het datumlijstje):

Beste collega's,

Bijgevoegd treffen jullie de datalist die belangrijk is voor deze toetsing en als losse bijlages de lijst met contactpersonen, een leeg bevindingendocument en een lijst met de toetsdocumenten. Let op: er zijn stukken die getoetst moeten worden en er zijn stukken ter informatie (deze zijn niet ter toetsing), dit onderscheid wordt goed aangegeven in de lijst met toetsdocumenten.

De toets start maandag en zal duren tot vrijdag De stukken worden donderdag verzonden.

De planning ziet er als volgt uit:

Aanleveren stukken: donderdag

Eerste toetsing: maandag - vrijdag (...weken), aanleveren uiterlijk 12.00 uur

Startoverleg: (liever niet op maandagochtend)

Verwerking project: maandag - vrijdag (...weken), aanleveren uiterlijk 12.00 uur

Voortoetsoverleg: donderdag van ... uur tot ... uur in zaal

Eindtoets: maandag - vrijdag (1 week)

Succes met de toetsing!

Met vriendelijke groet,

....

2) Leeg bevindingendocument

Wordt meegezonden als bijlage. Hierin staan de volgende onderdelen:

1. Thema
2. Toetser
3. Belangrijkste bevindingen:
4. Tabel met A of T

Nr.	Document	Opmerking van specialist	Type	Reactie RD
1.	Algemeen		A of T	
2.	p.		A of T	
3.	p.		A of T	
4.	p.		A of T	

A: Afwijking: moet worden verwerkt, maar leveren niet direct een (juridisch) risico op. Deze punten zijn o.a. ter verbetering van leesbaarheid, navolgbaarheid, duidelijkheid.

T: Tekortkoming: moet worden verwerkt, want levert een (juridisch) risico op.

*: Wordt toegekend aan bevindingen die nader besproken moeten worden.

Let op: Alleen een A of een T, geen combinatie ervan!

3) Lijst contactpersonen

Deze wordt ook bijgevoegd bij dit document. Overzicht welke contactpersonen bij toetsers en welke bij project. Alleen naam en thema is voldoende. Alleen bij externe moet email en telefoonnummer worden toegevoegd. Verder is het belangrijk dat door het project wordt aangegeven wie de projectjurist is.

Coördinatie (PVP)	Alleen naam, ingeval externe, inclusief email en telefoon
Juridisch (CD)	...
Natuur (CD)	...
Natuur (WVL)	...
Verkeer (WVL)	...
... Etc.	...

Project:

Projectmanager	...
Technisch manager	...
Omgevingsmanager	...
Manager planstudie	...
Projectjurist	...
Verkeer	...
Nautische veiligheid	...
.... Etc	

4) Overzicht documenten

Te toetsen documenten:

- **Besluit (I)**
- **Plankaarten (II)**
- **Toelichting (III)**
- **Bijlagen (IV)**
 - Deelrapport Verkeer
 - Deelrapport Akoestisch onderzoek HWN
 -
- **M.e.r.-beoordeling**
- **Achtergrondrapporten:**
 - ...
 - ...

Informatief / niet te toetsen documenten -> gebruikte bronnen

- Bestuursovereenkomst
- Uitgangspuntennotitie
- Gevoeligheidsanalyse

5) Algemene afsprakenlijst

Hierin staan alle afspraken die zijn gemaakt met betrekking tot het voortoetsproces tussen PVP, toetsers en projecten².

Special: toets op geluid

a) Leeg bevindingendocument geluid

Een speciaal bevindingendocument voor de toetsers geluid, waarin een extra tabel is opgenomen om aan te geven of door het toetscommentaar mogelijk het GPP wordt gewijzigd.

Nr.	Document	Opmerking van specialist	Type	Gevolgen voor GPP	Reactie RD
1.	Algemeen		A of T	-	
2.	p.		A of T	-	
3.	p.		A of T	Ja	
4.	p.		A of T	-	

b) Afsprakenlijst geluid

Deze afsprakenlijst is de specifieke werkwijze die moet worden gevolgd voor geluid in het kader van de parallelschakeling van de berekeningen bij het geluidloket.

² Deze afsprakenlijst zal in de toekomst ook met DGMo moeten worden afgestemd mbt verkenningen.

BIJLAGE 4 UITGANGSPUNTENDOCUMENT PROJECT X

LEESWIJZER

Voor u ligt de dummy "Uitgangspuntendocument project X", welke als leidraad fungeert voor het opstellen van specifieke kenmerken, uitgangspunten en afspraken van een MIRT-project die van invloed zijn op het uitvoeren van de onderzoeken gedurende de verschillende MIRT-fasen. **De in deze dummy genoemde lijsten met aandachtspunten zijn geen limitatieve standaardlijsten en is geen invuloefening, maar dient als voorbeeld en inspiratie.** In voorliggend document worden **alleen de bijzonderheden en** afwijkingen genoemd. Uitgangspunten die niet afwijken van de uitgangspunten zoals genoemd in de vigerende kaders en handreikingen staan niet beschreven in dit document. Dit betekent dat alleen bijzonderheden en afwijkingen ten opzichte van het reguliere MIRT-proces die relevant zijn voor externe advisering en toetsing door PVP, WVL, CD, HBJZ, SLU, GPO en eventueel derden, uit worden gewerkt.

4A ALGEMEEN

1) Projectnaam: A12/A15 Ressen – Oudbroeken

2) Fase: MIRT 3 Planuitwerking, ontwerp tracébesluit

3) Algemene info:

<https://www.rijkswaterstaat.nl/wegen/projectenoverzicht/a12-a15-doortrekken-knooppunt-ressen-oudbroeken/index.aspx>

4) Schets van het project

- Geografische locatie / begrenzing van het plangebied, liefst door middel van kaartmateriaal
- Omvang van het studiegebied
- Strekking van de voorafgaande formele (MIRT) beslismomenten
- Voornemen / verwachte ingreep / benodigde maatregelen
- Relatie met overige plannen / besluiten / projecten
- Samenwerkingspartners en belangrijkste stakeholders
- Grote planning van de belangrijkste mijlpalen

4B WELKE SPECIALS GELDEN ER SPECIFIEK VOOR PROJECT X?

NB: De in deze dummy genoemde lijsten met aandachtspunten zijn geen limitatieve standaardlijsten en is geen invuloefening, maar dient als voorbeeld en inspiratie.

- 1) Benoem eventuele **bestuurlijke afspraken** en de strekking daarvan
 - a. Bestuursovereenkomst met ...
 - b. Speciale afspraken, bijvoorbeeld:
 - i. Taakstellend budget / bijdragen van decentrale overheden;
 - ii. Landschappelijke maatregelen conform regioplan;
 - iii. Inpassend ontwerp met een verdiepte ligging tussen @ en @, welke in de planuitwerking nog geoptimaliseerd mag worden;
 - iv. Inpassend ontwerp, waarbij de extra rijstrook *binnen* de afmetingen van de huidige brug ontworpen moet worden (geen budget voor een nieuwe danwel aangepaste brug);
 - v. Waterstandstijging als gevolg van de pijlers in de uiterwaarde mag maximaal @cm bedragen of dient door het project *zelf* gemitigeerd te worden;
 - vi. Wegconfiguratie bij de afrit 27 moet aansluiten op de *toekomstige* wegconfiguratie van het onderliggend wegennet, conform het Provinciaal Inpassingsplan dan nu ter inzage ligt;
 - vii. Mitigerende maatregel 80 km/u wordt *wel* onderzocht, maar maakt geen deel uit van de planuitwerking (informatie voor tijdens een eventuele zitting bij de RvS);
 - viii. Minimaal 4 maanden voorafgaand aan de ter inzage legging van het ontwerp besluit, wordt het inpassend ontwerp met de klankbordgroep besproken en bestaat er nog de mogelijkheid tot het aanpassen van het ontwerp;
 - ix. Bovenwettelijke maatregelen om de geluidhinder voor omwonende te verminderen;
 - x. Luchtzuiverende en/of filterende schermen maken deel uit van het voornemen.

- 2) Benoem eventuele **afwijkingen** en **bijzonderheden** ten opzichte van het reguliere MIRT-proces, bijvoorbeeld:
 - a. Er is sprake van een fasering van de realisatie én openstelling van het project, terwijl er maar één juridisch / planologisch besluit wordt genomen.
 - b. Naar aanleiding van kamervragen heeft de Minister ervoor gekozen om met aanvullende maatregelen te komen ten opzichte van de Voorkeursbeslissing
 - c. Tegelijkertijd met projectplan Waterwet wordt ook het bestemmingsplan gewijzigd, een ontgrondingenvergunning aangevraagd, een vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet aangevraagd en een verzoek tot ontheffing voor Flora en Fauna ingediend. Voor het projectplan Waterwet en de Ontgrondingsvergunning is RWS het bevoegd gezag.
 - d. De verkenningsfase is uitgevoerd door de provincie en de Minister heeft op basis van die informatie haar Voorkeursbeslissing genomen. De planuitwerking wordt uitgevoerd door Rijkswaterstaat. Hierdoor is er binnen de projectorganisatie minder inhoudelijke kennis aanwezig waarom bepaalde alternatieven niet zijn onderzocht / zijn afgevallen (risico)
 - e. ...

- 3) Benoem de **erfenissen uit het verleden** en geef aan wat de impact kan zijn op de scope van de opdracht en het MIRT proces, bijvoorbeeld
 - a. Langs het tracé bevinden zich woningen die reeds in de huidige situatie een te hoge geluidbelasting hebben (saneringswoningen). De afhandeling van deze saneringswoningen worden gekoppeld aan het Tracébesluit. Er wordt dus zowel een Tracébesluit als een Saneringsbesluit genomen, elk met hun eigen doelmatigheidsafweging. Uitdaging qua communicatie en uitleg richting omwonenden (waarom zij wel een scherm en wij niet);
 - b. Een deel van het projectgebied doorsnijdt verontreinigde grond. Hierdoor moet er rekening gehouden worden met sanering van gronden en aanvullend bureauonderzoek / veldonderzoek;
 - c.

- 4) Benoem de samenhang met overige projecten, bijvoorbeeld
 - a. Valt een aangrenzend project wel/niet onder de autonome ontwikkeling?
 - b. Hoe is de aansluiting op aanpalende projecten geregeld?
 - c. Is er sprake van belangrijke gecumuleerde effecten?
 - d.

- 5) Benoem de **risico's** die van invloed kunnen zijn **op de (juridische) houdbaarheid** van en/of **draagvlak** voor een besluit, zoals bijvoorbeeld
 - a. De kans is groot dat het voornemen tot significante negatieve effecten leidt op de instandhoudingsdoelen van habitat en/of (leefgebied voor) soorten, waardoor het moeilijk wordt om een vergunning in het kader van de Wet natuurbescherming te krijgen;
 - b. Voor het project wordt (bijvoorbeeld vanwege vernietiging van N2000-gebied) een ADC-toets doorlopen, waarbij de Dwingende reden van groot openbaar belang niet gestoeld is op "veiligheid" of de "bevordering van milieu", waardoor advies van de Europese Commissie nodig is;
 - c. Het project heeft negatieve gevolgen voor de kenmerkende elementen van het UNESCO Werelderfgoed, waardoor het (zonder maatregelen) zijn/haar status als werelderfgoed zou kunnen verliezen;
 - d. Er ligt in een grote buisleiding in het plangebied die verplaatst moet worden;
 - e. Er wordt op onderdelen bewust afgeweken van de kaders en handreikingen zoals aangegeven in de Werkwijzer Rijkswaterstaat, bijvoorbeeld:
 - i. Er wordt niet overgestapt op de meest recente versie van het NRM, want...
 - ii. Er vindt een afwijking plaats ten opzichte van het kader "klimaatdoelstellingen", want...
 - iii. Er wordt gerekend conform de oude afbakeningsmethode stikstofdepositie, want...
 - iv.

4C AFSPRAKEN ROND FASE OVERGANGEN

- 1) Overgang van **verkenning (MIRT 2) naar planuitwerking (MIRT 3)**
 - a. Welk proces is gevolgd tot en met de voorkeursbeslissing van de Minister?
 - i. Hoe ziet het voorkeursalternatief er inhoudelijk uit?
 - ii. Welke belangrijkste onderdelen moeten in de planuitwerkingsfase nader onderzocht worden?
 - iii. Hoe groot wordt de kans geacht dat reeds weggeschreven (onderdelen van) alternatieven toch weer via een zijspoor binnen de planuitwerkingsfase worden getrokken? Welke onderdelen zijn dat?
 - iv. Is de hoofddoelstelling van het project gelijk gebleven? Zijn er aanvullende subdoelstellingen bijgekomen of juist vervallen?
 - b. Welke tekortkomingen uit het toetsproces bij de verkenningsfase zijn onvoldoende uitgewerkt in de Voorkeursbeslissing?
 - i. Wat is de reden geweest om de tekortkoming niet (volledig) te verwerken in het (ontwerp) van de voorkeursbeslissing?
 - ii. Zijn er afspraken gemaakt om de resterende tekortkomingen te verwerken gedurende de planuitwerkingsfase en zo ja, wat zijn de aangedragen oplossingsmogelijkheden?
 - c. Welke aandachtspunten zijn er vanuit de projectorganisatie van de verkenningsfase (projectenpool) meegegeven aan de projectorganisatie van de planuitwerkingsfase (Rijkswaterstaat)?
 - i. Taakstellend budget toereikend?
 - ii. Nut en noodzaak voldoende onderbouwd?
 - iii. Transparant proces totstandkoming VKA
 - iv. Wijze van overdracht beslisinformatie (dossier op orde of grote leemtes in kennis en historie?)
 - d. Welke aandachtspunten gelden er vanuit de resultaten van het (plan)MER?
 - i. Hoe klinkt het toetsingsadvies van de Commissie voor de m.e.r.; welke aandachtspunten zijn hieruit gekomen?
 - ii. Is er een MER-validatie nodig? Bijvoorbeeld omdat de scope is uitgebreid. Of omdat er veel tijd heeft gezeten tussen de verkenning en de planuitwerking?
- 2) Overgang van **ontwerp besluit** naar **definitief besluit** (en van **definitief besluit** naar **wijziging van het definitieve besluit (TB naar WTB)**).
 - a. Welke grote wijzigingen vinden er plaats tussen het ontwerp besluit en het definitieve besluit naar aanleiding van de *zienswijzen vanuit belanghebbende*?
 - i. Is er overleg geweest tussen de projectjurist en CD/HBJZ betreffende de juridische risico's van het (niet) honoreren van de zienswijzen?
 - ii. Heeft de wijziging effect op de grootte van het plangebied / ligging van de tracégrens / te onteigenen gronden cq panden / geluidmaatregelen?
 - iii. Op welke wijze wordt er een reactie gegeven op de zienswijzen (worden zienswijzen en antwoorden gebundeld of krijgt elke indiener een persoonlijk antwoord per brief)?
 - b. Welke tekortkomingen uit het toetsproces zijn onvoldoende uitgewerkt in het ontwerp besluit dat ter inzage is gelegd?
 - i. Welke consequentie heeft het verwerken van de tekortkoming (extra onderzoek, langere doorlooptijd, aanpassen ontwerp, aanpassen bestuurlijke afspraken of

- niet kunnen nakomen van toezeggingen richting omgeving, nieuwe NRM-run, etc..)
- ii. Welke consequenties heeft het *niet* verwerken van de tekortkoming in het definitieve besluit tot gevolg? Welke risicoafweging heeft hierbij plaatsgevonden? Is dit gedeeld met / bekend bij de toetsers?
 - c. Welke (grote) wijzigingen worden er ambtshalve voorgesteld? Is er bijvoorbeeld een MER-validatie noodzakelijk vanwege grote ambtshalve wijzigingen of omdat er veel tijd is verstreken tussen OTB en TB?
 - d. Is er, kijkend naar de wijzigingen zoals genoemd onder 2 a tot en met c, nog steeds sprake van een "wijziging van ondergeschikte aard" of moet er opnieuw een ontwerp besluit/plan ter inzage worden gelegd?
 - e. Wijzigingen tussen ontwerp en definitief besluit moeten, blijkende uit jurisprudentie, voor een ieder inzichtelijk worden gemaakt, waarbij in ieder geval de gevolgen voor het ontwerp, maatregelen en ruimtebeslag verantwoord moet worden. Wordt deze verantwoording in de Toelichting opgenomen, of komt er een aparte "Nota van Wijzigingen" die als bijlage aan het plan/besluit wordt toegevoegd?
 - f. Zijn er (bestuurlijke) afspraken gemaakt met betrekking tot wijzigingen van het geluidmaatregelenpakket (bijvoorbeeld dat maatregelen in het TB niet kleiner uitvallen dan in het OTB) en wat zijn deze afspraken precies.

4D TECHNISCHE UITGANGSPUNTEN

Voor de thema's ontwerp, verkeer, lucht, geluid en natuur gelden in enkele gevallen technische uitgangspunten die kunnen afwijken van de standaarden zoals opgenomen in de kaders en handreikingen. Benoem hier de hoofdlijnen die ook een raakvlak kunnen hebben met de overige thema's (zoals afwijkende toetsjaren, verrijgingsgegevens verkeer). Vervolgens kunnen, indien gewenst, de technisch inhoudelijke uitgangspunten worden besproken en vastgelegd zoals aangegeven in het voorbeeld "checklist uitgangspunten luchtkwaliteit".

Voorbeeld: Checklist uitgangspunten Luchtkwaliteit

Thema	Uitwerking	Keuze uitgangspunt
Afbakening		
Afbakening onderzoeksgebied	<ol style="list-style-type: none"> 1. Conform afbakening zoals verwoord in de Tracéwet? Of een op maat gemaakte afbakening die specifiek is voor deze verkenning? 2. Moet het onderzoeksgebied per alternatief worden vastgesteld of moet één groot onderzoeksgebied worden bepaald waarmee alle alternatieven worden ondervangen? 3. Hoe wordt omgegaan met alternatieven waarbij bijvoorbeeld sprake is van verbetering en/of aanpassing van fietsverbindingen, OV, etc.? 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Op maat gemaakt, want... 2. Per alternatief, want.. 3. Hiervoor wordt geen afzonderlijk onderzoeksgebied bepaald, maar wordt voor het totale studiegebied...
Selectie relevante wegvakken	<ol style="list-style-type: none"> 1. Conform de selectie zoals verwoord in de Handreiking Lucht voor (O)TB? 2. Bij welke toe- en afnamen worden de wegen wel meegenomen in de berekening? 250, 500 of 1.000 mvt/etm.? 3. Moeten wegen waarop geen toe- of afname zit, maar die wel relevant kunnen zijn voor de concentratieberekening, ook meegenomen worden in de berekening? 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ja 2. 500 mvt/etm, want... 3. Ja, die moeten worden meegenomen
Modellering en gegevens		
Modellering weg- en omgevings kenmerken	<ol style="list-style-type: none"> 1. Hoe moet omgegaan worden met schermen die (mogelijk) vanwege geluid nodig zijn? Weglaten (= worst case) of meenemen? 2. Moet voor de weg- en omgevingskenmerken voor bestaande HWN-wegen uitgegaan worden van de gegevens uit de NSL Monitoringstool? 3. Moet voor de weg- en omgevingskenmerken voor bestaande OVN-wegen uitgegaan worden van de gegevens uit de NSL Monitoringstool? Wat als blijkt dat die niet realistisch zijn? 4. Kan, om discussie te voorkomen, gekozen worden voor het niet meenemen van bijv. weg- en schermhoogtes voor de wegvakken die niet onderscheidend zijn? 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Meenemen 2.
Herkomst verkeers gegevens	<ol style="list-style-type: none"> 1. Alleen NRM, zowel voor HWN als OVN? 2. Combinatie van NRM voor het HWN en regionale modellen voor het OVN? 3. Hoe waarborg je dat de regionale modellen van voldoende kwaliteit zijn en de effecten van de te onderzoeken varianten goed simuleren? 4. Zijn de verkeersmodellen (zowel NRM als lokaal) wel voldoende gedetailleerd om effecten van niet-infra-aanpassingen in beeld te brengen? Denk hierbij aan stimulering van het 	

	gebruik van het OV (minder auto's, meer bussen) en betere fietsverbindingen (minder auto's).	
Maximumsnelheden	<ol style="list-style-type: none"> 5. Uitgaan van eindbeeld verhoging maximumsnelheid voor toekomstjaren? 6. Wie maakt de keuzes voor snelheden op aan te passen delen van het HWN en OWN? 	
Wijze van beoordeling en presentatie		
Beoordelingslocaties	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wordt langs niet aan te passen wegvakken gerekend op de toetspunten uit de NSL Monitoringstool? 2. Wordt langs aan te passen wegvakken en/of nieuwe wegvakken gerekend op max. 10 meter uit de wegrand? 3. Voor toetsing aan de grenswaarden moet gerekend worden op toetspunten langs een weg. 4. Maakt GES deel uitmaakt van de m.e.r. dan moet gerekend worden op regelmatig grid dat het onderzoeksgebied beslaat of toetspunten ter plaatse van de relevante beoordelingslocaties? 5. Kan volstaan worden met toetspunten op de eerstelijnsbebouwing? 6. Wat zijn gevoelige objecten en op welke wordt dat vastgesteld? ACN-punten, eigen selectie, BAG, etc.? 	
Presentatie en wijze van vergelijking	<ol style="list-style-type: none"> 7. Kaarten met indeling in concentratieklassen? Zowel absolute concentraties als verschillen? Voor alle stoffen? 8. Tabellen met absolute en relatieve verschillen? Op basis van concentraties, ACN-punten of blootgestelden? 9. Vergelijking van de alternatieven met de referentiesituatie en/of de onderlinge alternatieven? 10. Moet ook getoetst worden aan de grenswaarden? 	
Stoffen	<ol style="list-style-type: none"> 11. NO₂ en PM₁₀ 12. Ook PM_{2,5}? Effecten PM_{2,5} zijn vrijwel gelijk aan PM₁₀, dus waarom zou je ook PM_{2,5} doorrekenen? 13. Andere stoffen zoals EC nodig in verband met bijv. gezondheid? 	

Voorbeeld: Checklist uitgangspunten geluid

Thema	Uitwerking	Keuze uitgangspunt
Afbakening		
Afbakening onderzoeksgebied	<ol style="list-style-type: none"> 4. Combinatie met nalevingsknelpunt? 5. Hoe om te gaan met onderzoeksgebied en toe-/afritten en knooppunten? 6. Sanering al opgelost? Gelijktijdig saneringsplan nodig? 7. Verwachting t.a.v. uitstralingseffecten en maatregelen die voorbij de projectgrens zullen komen. 8. Hoe zal worden omgegaan met het samenstellen van 'logische' onderzoeksgebieden op basis van de resultaten van de GPP-toets (stap 1a/b/c)? 9. Wgh-onderzoeksgebieden voor reconstructie/nieuwe aanleg onderliggende wegen. 10. Wgh-uitstralingsonderzoek voor (verwachte) effecten ≥ 2 dB als gevolg van reconstructies of nieuwe aanleg van onderliggende wegen. 	

	11. Voor m.e.r.: aansluitende en onderliggende wegen met grotere wijzigingen in verkeersintensiteit dan +30/-20%.	
Selectie relevante wegvakken	1. Zie 'Afbakening onderzoeksgebied'.	
Verzorgingsplaatsen	1. Worden vvp's aangepast en wordt akoestisch onderzoek uitgevoerd?	
Modellering en gegevens		
Modellering weg- en omgevings kenmerken	<ul style="list-style-type: none"> 5. Welk detailniveau wordt gebruikt? 6. Worden hoogtes meegenomen? 7. Wordt geluidbelasting op woningniveau berekend of contouren 8. Wordt op woningniveau ook op verschillende hoogtes gerekend? 9. Valt het binnen het toepassingsbereik van SMR2? Zo niet, welk specialistisch onderzoek zal dan plaatsvinden? 10. Hoe wordt omgegaan met tunnelmonden/ stalen bruggen/ geluid onder bruggen door? 11. Toedeling brongegevens verkeer uit geluidregister aan SRM-II-rijlijnen (voor berekening toetswaarde Lden)? 12. Bij (nieuwe) reflecterende schermen kan ook GPP-verhoging aan de overzijde aan de orde zijn. Daarvoor moeten geluidsbelastingen aan de overzijde ook aan het Lden,Gpp worden getoetst. Wordt dat meegenomen in in het model? 	
Herkomst verkeers gegevens	<ul style="list-style-type: none"> 7. Is het NRM gebruikt? Versie? 8. Is er een regionaal model gebruikt? Of gecombineerd en waarom? 	
Maximumsnel heden	<ul style="list-style-type: none"> 1. Is er sprake van 130 km/uur? 2. Is er sprake van een andere maximumsnelheid in periode 6-19 uur? 3. Is er sprake van afwijkende maximumsnelheden op verbindingbogen, weefvakken en/of op- en afritten? 	
Wegligging, weghoogte en rijlijnen	<ul style="list-style-type: none"> 1. Zijn er doelgroepstroken en hoe wordt daarmee omgegaan? 2. Hoe worden verkeersintensiteiten toegedeeld aan rijlijnen ingeval van parallelwegen (4x2 b.v.) of weefvakken? 3. Van welke SAK (standaard akoestische kwaliteit) wordt uitgegaan? 4. Is tweelaags ZOAB fijn beschikbaar als maatregel op een A-weg? 5. Is (TL)ZOAB(-fijn) en/of een dunne deklaag (type A, danwel type B) beschikbaar als maatregel op een N-weg? 6. Wordt bij voorbaat uitgegaan van overwegende technische bezwaren voor een stil wegdek, en zo ja, op welke locaties (viaducten?) en met welke onderbouwing? 7. Wordt het RWS-technisch document 'stille voegovergangen' toegepast? 8. Wijkt de huidige wegligging af van het geluidregister, en zou dat in een eventueel saneringsplan moeten worden hersteld? 	
Locatie en hoogte van schermen en locatie van tunnels	<ul style="list-style-type: none"> 1. Wordt voor de nieuwe schermen in de projectsituatie uitgegaan van A3 schermen? 2. Wordt voor bestaande schermen die kunnen blijven staan, en voor de schermen in het geluidregister die in de berekening van de toetswaarde (Lden,GPP) worden betrokken uitgegaan van de absorptiefactoren zoals vastgelegd in het geluidregister? 3. Hoe wordt de hoogte van nieuwe schermen en wallen bepaald? 4. Hoe wordt omgegaan met hellende en tegenover elkaar staande schermen en wallen? 	

Sanering	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zijn er saneringswoningen? 2. Is er overleg met MJPG geweest? 	
Algemene uitgangspunten		
Wetgeving	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zijn er mogelijke wijzigingen in wet- en regelgeving die impact op het project hebben? 	
Zichtjaren	<ol style="list-style-type: none"> 1. Levert zichtjaar voldoende robuuste verkeerscijfers voor naleving? 2. Verschil in zichtjaar MER en (O)TB? 	
Projectbijdrage maatgevend jaar		
MER	<ol style="list-style-type: none"> 1. Hoe wordt onderzoekgebied MER afgebakend: wegen met 1 dB effect / +30% en -20%? 2. Worden andere geluidbronnen ook meegenomen? 3. Hoe wordt omgegaan met geluidmaatregelen in autonome situatie tbv naleving? 4. Sanering nog relevant? 5. Zijn er schermen die moeten wijken vanwege uitbreiding weg. Is projectontwerp dan 'kaal' (zonder scherm) of is ontwerpuitgangspunt opgeschoven scherm. MER daarop aansluiten. 6. Speelt cumulatie een rol? Benoemen waarom wel/niet, welke bronnen en locatie. Van de overige bronnen dan de bron voor de gegevens benoemen. 7. Wat zijn zinvolle criteria voor 'scoren' van het effect (++, +, 0, -, --)? 	
Rekenprogramma		
Maatregelafweging	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wordt rekening gehouden met de meest recente versie van de beleidslijn 2LZOAB-fijn? 2. Is sprake van bovenwettelijke maatregelen? Hoe wordt daar mee omgegaan? 3. (Hoe) komen nalevingsmaatregelen terug, zijn die wel niet onderdeel ontwerp (en daarmee dan uitgangspunt)? 4. Zijn er schermen die moeten wijken vanwege uitbreiding weg. Is projectontwerp dan 'kaal' (zonder scherm) of is ontwerpuitgangspunt opgeschoven scherm. MER daarop aansluiten. 5. Wordt tijdig invulling gegeven aan de verplichte aanvullende maatregelafwegingen ingeval van cumulatie (inclusief de verslaglegging van het overleg met andere beheerders)? Zie memo hierover. 	
Start rekenen		
Schermen	<ol style="list-style-type: none"> 1. Hoe wordt omgegaan met reflectie/absorptie spectrum van bestaande en nieuwe schermen? 2. Wordt rekening gehouden met eventuele reflectie tegen bewonerszijde van schermen? 3. Past het technisch / architectonisch ontwerp van de schermen nog binnen de uitgangspunten van geluidonderzoek? (vormgeving/hellingshoek/materialisatie etc) 	
Hoe worden gegevens van de rekenmodellen weergegeven	<ol style="list-style-type: none"> 1. Worden alle rekenmodelitems in bijlagen opgenomen? 2. Is er mogelijkheid om model te bekijken? 	

	3. Wordt er gebruik gemaakt van een webviewer (eventueel kunnen hier ook de resultaten in worden meegenomen van externe veiligheid)?	
Geluidregister/geluidloket	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zijn er afwijkingen ten opzichte van het geluidregister geconstateerd? 2. Afwijkingen in schermen? 3. Afwijkingen in ligging rijlijnen? 4. Zijn er projecten tov het register uitgevoerd die paste binnen de GPP's en daarom niet zijn opgenomen in het register? 5. Zijn er schermen die mogelijk niet kunnen blijven behouden, dan moeten deze in stap 1 worden verwijderd? Is op voorhand al bekend of 2L ZOAB doelmatig zal zijn, ivm stap 1b toets? 6. Is er sprake van fouterstel, andere projecten in de omgeving. Houdt hierbij rekening met een beoordeling van het uitstralingsgebied van 1 km buiten de projectgrens en met 5 km rekenafstand. 	
ontwerpwijzigingen	1. Hoe wordt omgegaan met ontwerpwijzigingen na het stap 1- en/of het stap 2-onderzoek?	
Ruimtelijke ontwikkelingen	1. Op welke wijze wordt rekening gehouden met nieuwbouw plannen?	
Naleving	1. Zijn er nalevingsknelpunten in de nabijheid of ter plaatse van het project?	
Wijze van toetsing		
Tracébesluiten	<p>Grondige toets op:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uniforme werkwijze (toepassing kaders, onderbouwing bovenwettelijke maatregelen) • voldoen aan de wet • goede aansluiting op/basis voor toekomstige naleving GPP's. 	
Wn vergunning		
besluit/project-M.E.R.	<ul style="list-style-type: none"> • Voldoende aansluiting op TB-onderzoek 	
Verkenning/plan-MER	<ul style="list-style-type: none"> • Globaal • Gericht op showstoppers • Aandachtspunt: voorkomen onterecht verwachtingen wekken (ihkv duurzaamheid en gezondheid b.v.: 'saldo 0' of andere bovenwettelijke doelstellingen) 	

4E PLANNING EN (TUSSENTIJDSE) ADVIES EN TOETSING

- 1) Geef aan wanneer de Minister voornemens is het (ontwerp) plan of besluit te ondertekenen;
- 2) Geef aan wanneer de regionale toets op het eindconcept plaatsvindt (specialisten, projectjurist, projectleider verkenning/planuitwerking en/of Omgevingsmanager)
- 3) Geef aan welke (tussentijdse) toetsmomenten er zijn
 - a. Welke onderdelen (inpassend ontwerp, plausibiliteit verkeerscijfers, opzet geluidsmodel, eerste resultaten doelmatigheidsafweging, inputdata AERIUS,..) moeten tussentijds door WVL/CD/HBJZ getoetst worden?
 - b. Zijn er toetsmomenten voorzien door externe partijen (stakeholders) en zo ja, waarop en wanneer?
 - c. Wanneer is de start van de "reguliere integrale kwaliteitstoets" voorzien?

4F GEMAAKTE AFSPRAKEN

Naar aanleiding van de toets op de uitgangspunten en het uitgangspuntenoverleg zijn onderstaande afspraken gemaakt tussen het projectteam, toetsers en PVP:

- 1)(proces)
- 2)(proces)
- 3)(inhoud)

BIJLAGE 5 AFSPRAKENLIJST ALGEMEEN

A FASE PLANNING

1. Zodra er een globale planning bekend is vanuit het projectteam/IB, wordt het project opgenomen in de voortoetsplanning
 - a. Projectteam meldt het project aan bij eigen PVP projectbegeleider;
 - b. Het is de verantwoordelijkheid van het project om een contactpersoon van het project op de verzendlijst van de voortoetsplanning aan te melden.
2. PVP houdt regelmatig een vinger aan de pols bij het project of de planning nog realistisch is
 - a. PVP brengt één keer per maand een geactualiseerde planning uit;
 - b. PVP checkt voor iedere update bij de projecten of de toetsdatum nog actueel is;
 - c. Bij potentiële wijziging van de afspraken ten aanzien van de voortoetsplanning neemt het projectteam direct contact op met de projectbegeleider PVP.
3. Als de voortoets in zicht is, checkt PVP de voortoetsplanning met het project
 - a. Uiterlijk 8 weken van te voren moet de datum van de start van de toets bekend zijn bij PVP;
 - b. Indien de 8 weken termijn niet gehaald kan worden, controleert PVP of er mogelijkheden zijn om te schuiven naar de nieuwe gewenste datum; PVP neemt contact op met de toetsers of de nieuwe datum akkoord is. Bij prioriteitsproblemen zal het hoofd van PVP samen met BS (en eventueel beleidskern) een beslissing nemen over de (nieuwe) planning.

B FASE UITGANGSPUNTEN

4. Elk project dient aan de start van iedere faseovergang (inclusief van ontwerp besluit naar definitief besluit) een uitgangspuntendocument op te stellen
 - a. Indien van toepassing, levert het projectteam een overzicht van openstaande A/T's (of andere aandachtspunten) vanuit de vorige fase ten behoeve van het vullen van het uitgangspuntendocument.
 - b. Het projectteam stelt een concept uitgangspuntendocument op conform het format uit bijlage 4 van de handreiking Voortoets 2.0 en bespreekt deze met PVP;
 - c. PVP benadert de steunpunten en toets coördinatoren en regelt de toetsers die nodig zijn bij het overleg van de uitgangspunten
 - d. Projectteam regelt de vergaderruimte;
 - e. Het projectteam notuleert de actiepunten en besluiten die tijdens het overleg over de uitgangspunten worden gemaakt en stuurt deze door aan de aanwezigen ter accordering.

C FASE TOETSING

5. Er vindt een intakegesprek plaats tussen PVP en het projectteam, waarin concrete afspraken worden gemaakt over de toetsing en de te toetsen onderwerpen
 - a. PVP initieert het intakegesprek;
 - b. PVP stelt een draaiboek op samen met het projectteam (er wordt een planning opgenomen, de te toetsen thema's en de contactgegevens);
 - c. PVP verstuurt het draaiboek, inclusief bevindingendocument en afsprakenlijst;
 - d. Risicogestuurde en thematische toetsen zijn maatwerk. Daarom dient per toets separate afspraken gemaakt te worden tussen PVP, projectteam en de toetsers met betrekking tot het toetsproces.

6. Het project levert de stukken tijdig aan (de donderdag voordat 's maandags de voortoets officieel start)
 - a. Voordat de stukken definitief worden ingediend, heeft er vanuit het projectteam (met behulp van regionale specialisten en projectjurist) een interne kwaliteitstoets plaatsgevonden;
 - b. Alle stukken dienen (in .word of .pdf-bestand) via www.wetransfer.com verstuurd te worden aan PVP;
 - c. Het projectteam is verantwoordelijk voor de inhoud, compleetheid en kwaliteit van de te toetsen stukken;
 - d. Indien de stukken *niet op tijd of incompleet* zijn, bespreekt PVP de gevolgen hiervan met de toetsers (en indien nodig BS). De toets kan worden stilgelegd of, zonder het ontbrekende deel, als maatwerktoets verder gaan;
 - e. Het projectteam stelt een oplegnotitie op met (1) aandachtspunten, (2) planning en (3) eventuele afspraken/vragen met/aan toetsers.
 - f. Het projectteam stelt een 1e concept aanbiedingsbrief op en verstuurt deze tegelijkertijd met de stukken voor de toetsing;
 - g. De ontwerptekeningen moeten in hard-copy worden aangeleverd;
 - h. Tegelijkertijd met de start van de toets vindt de "Stap 3 berekening" door het Geluidloket plaats. Hiervoor dienen de stukken conform de memo van WVl m.b.t. het proces "Stap 3 berekening" te worden aangeleverd.

7. Als PVP de documenten heeft ontvangen, zorgt zij ervoor dat de stukken in goede orde bij de toetsende partijen komt
 - a. Als de documenten zijn aangeleverd, plaatst PVP deze op de gemeenschappelijke schijf;
 - b. PVP checkt of de stukken compleet zijn en ook te openen zijn;
 - c. Als de set compleet is en akkoord bevonden door PVP, dan stuurt PVP de "te toetsen documenten" door aan alle toetsers.

8. In de eerste week van de toetsing vindt er een kick-off plaats
 - a. Het projectteam regelt de vergaderruimte;
 - b. Het projectteam bepaalt zelf wie er vanuit het projectteam aanwezig is;
 - c. PVP nodigt de toetsers uit;
 - d. Het project organiseert de bijeenkomst en stelt de agenda in overleg met PVP op. Naast een algemene toelichting vanuit het project zullen in ieder geval de belangrijkste aandachtspunten en risico's aan de orde komen. Het projectteam treedt tijdens het overleg op als voorzitter;
 - e. Het projectteam notuleert de actiepunten en besluiten die tijdens het overleg worden gemaakt en stuurt deze door aan de aanwezigen ter accordering.

9. Toetsers gaan de documenten toetsen
 - a. Toetsers toetsen *alleen* de te toetsen documenten (dus niet de documenten die "ter informatie" zijn meegenomen, zie hiervoor ook het draaiboek);
 - b. Voor inhoudelijke vragen over de geleverde rapportages en producten kan direct contact op worden genomen met het project;
 - c. Eventuele showstoppers voor een project dienen z.s.m. bij de projectcoördinator van PVP gemeld te worden (mail/telefoon/persoonlijk);
 - d. Toetsing van KRW-projecten vindt plaats op basis van het KRW-toetsformulier.

10. PVP bewaakt dat de toetsers binnen de afgesproken termijn hun bevindingen aanleveren. Minimaal 2 dagen voor het verstrijken van de termijn checkt (telefonisch of per mail) PVP bij de toetsers of de bevindingen tijdig kunnen worden aangeleverd
 - a. De belangrijkste bevindingen dienen onder het kopje "belangrijkste bevindingen" vermeld te worden;
 - b. De bevindingen worden in een tabel weergegeven, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen afwijkingen (A) en tekortkomingen (T) en bespreekpunten (A*/T*);
 - c. Het toetscommentaar dient voor het einde van de toetsperiode verstuurd te zijn aan PVP; enkele dagen voor het einde van de toetsperiode stuurt PVP een reminder aan de toetsers die hun bevindingen nog niet geleverd hebben;
 - d. PVP verstuurt de bevindingen aan het project.

11. Het projectteam komt met een eerste reactie op de bevindingen
 - a. Het projectteam beoordeelt de A-tjes en T-tjes en komt met een voorstel voor verwerking;
 - b. Het projectteam komt met een voorstel voor bespreekpunten voor het voortoetsoverleg;
 - c. PVP stuurt de eerste reactie op de bevindingen op aan de toetsers.

12. PVP organiseert een voortoetsoverleg
 - a. Het projectteam regelt de vergaderruimte;
 - b. Het projectteam bepaalt zelf wie er vanuit het projectteam aanwezig is;
 - c. PVP nodigt de *benodigde* toetsers uit;
 - d. PVP organiseert de bijeenkomst en stelt de agenda in overleg met projectteam en toetsers op;
 - e. Het projectteam notuleert de actiepunten en besluiten die tijdens het overleg worden gemaakt en stuurt deze door aan de aanwezigen ter accordering.

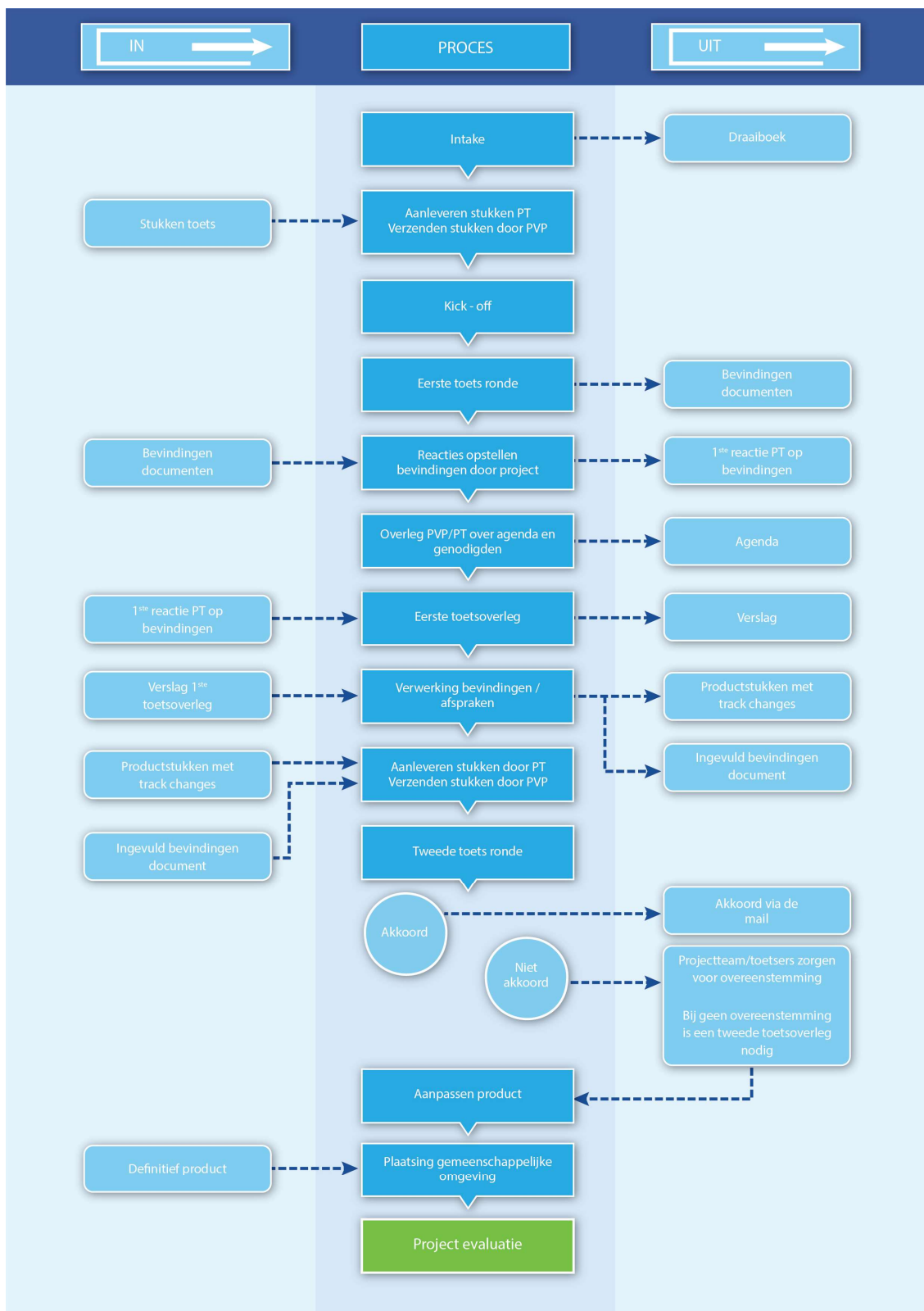
13. Het projectteam/IB verwerkt de bevindingen en afspraken zoals gemaakt tijdens het voortoetsoverleg
 - a. Bevindingen van de toetsers die niet worden overgenomen, moeten goed beargumenteerd zijn en krijgt een (rode) arcering, dit geldt ook voor de A's (ook deze moeten in principe worden overgenomen);
 - b. Voor belangrijke inhoudelijke vraagpunten kan het project direct contact opnemen met de toetsers;
 - c. Wijzigingen in de documenten worden door middel van "wijzigingen bijhouden (track changes)" gemaakt;
 - d. Het projectteam stuurt de documenten naar PVP.

14. Als PVP de gereviseerde documenten heeft ontvangen, zorgt zij ervoor dat de stukken in goede orde bij de toetsende partijen komt
 - a. Als de documenten zijn aangeleverd, plaatst PVP deze op de gemeenschappelijke schijf;
 - b. PVP checkt of de stukken compleet zijn en ook te openen zijn;

- c. Als de set compleet is en akkoord bevonden door PVP, dan stuurt PVP de documenten door aan alle toetsers;
 - d. Als de set niet compleet is, dan kunnen de ontbrekende zaken nog opgevraagd worden bij het project. Als zij niet tijdig kunnen leveren dan zal PVP zich moeten beraden of de tweede toets wel kan starten;
 - e. Als de tweede toets niet door kan gaan, dienen per ommegaande alle toetsers, BS en de beleidskern hiervan op de hoogte gebracht te worden;
 - f. Projectteam stelt een 2e concept aanbiedingsbrief op.
15. De toetsers controleren de gereviseerde documenten
- a. Bij akkoord, melden de toetsers dit bij PVP;
 - b. Het is niet de bedoeling dat nieuw toetscommentaar wordt geleverd;
 - c. Indien de verwerking niet akkoord wordt bevonden door de toetsers, wordt onderling naar een oplossing gezocht (en deze wordt gemeld aan PVP);
 - d. Indien er geen overeenstemming is over de oplossing, dan wordt het tijdens het tweede overleg nogmaals besproken en wordt er uiteindelijk door het projectteam een keuze gemaakt. Eventuele risico's worden door de toetsers en PVP vermeld in de aanbiedingsbrief.

BIJLAGE 6 PROCESSCHEMA TOETS

A Schema van een RIK

B Schema van een Uitgangspuntentoets

